

СПЕЦИФІКА РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Рубежанська Вікторія Олегівна

канд.екон.наук,

доцент кафедри фінансів, обліку та банківської справи

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

Остапенко Дарина Віталіївна

здобувач вищої освіти

Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

Усі підприємства під час реалізації своїх бізнес-процесів на засадах фінансової безпеки систематично стикаються з необхідністю управляти різними видами ризиків. Це вимагає інтегрування ризик-менеджменту у систему внутрішнього контролю підприємства, що підвищить її спрямованість на забезпечення ефективності реалізації заходів з попередньою ідентифікацією ризиків і наступними способами реагування (впливу) на них – до прийняття управлінських рішень. Зазначене доводить актуальність детального розгляду питань щодо організації й роботи ризик-контролю торговельного підприємства як підсистеми забезпечення у складі механізму управління фінансовою безпекою.

В Україні дедалі більше підприємств беруть за основу модель ризик-орієнтованого внутрішнього контролю, яка ґрунтується на таких положеннях: внутрішній контроль – це процес досягнення мети, а не самоціль; увагу необхідно приділяти не тільки правилам і регулятивним відповідним документам, а й персоналу, що реалізує внутрішній контроль на всіх рівнях та бізнес-процесах; внутрішній контроль спрямований на досягнення обґрунтованого рівня поставлених цілей, але не може гарантувати повного уникнення ризику [1-3].

На основі вивчення методичних і практичних аспектів визначимо основні характерні риси ризик-орієнтованого внутрішнього контролю [4-5]:

- зміна зосередження і концентрації зусиль з об'єктового контролю на функціональний аудит всього технологічного ланцюжка бізнес-процесів, що супроводжують окремий бізнес-продукт або бізнес-напрямок;
- перенесення акцентів з ретроспективного контролю за фактом dokonаних подій ризику на превентивний характер роботи;
- відхід від фрагментарності контролю, просування в бік розуміння всієї картини можливих стратегічних загроз і зосередження контролю на найбільш істотних зонах ризику;
- перехід від щоденної ревізійно-інспекційної діяльності до розвитку аналітичних процедур і консалтингової діяльності підвищує економічні вигоди внутрішнього контролю;
- універсальність підходу дозволяє простежити чіткий взаємозв'язок між цілями, бізнес-процесами, ризиками і методами управління ними. З'являється реальна можливість відстежувати, які ризики були проконтрольовані, а які ризики залишаються латентними і ще не охопленими процедурами контролю;
- посилення інтеграції різних галузей знань сприяє поліпшенню внутрішніх комунікацій незалежних підрозділів, підвищенню обґрунтованості та економічної мотивації створення спільних робочих (проектних) груп;

- аналітичний та креативний підхід, зорієнтований на результат, підвищує економічну вигоду (спільне зниження рівня втрат від ризиків), престиж і репутацію підрозділів, посилює співпрацю і забезпечує кооперацію роботи з топ-менеджментом і власниками підприємства.

На невеликих підприємствах з торгівлі, підрозділ ризик-менеджменту може складатися з однієї людини – менеджера з ризиків, в інших випадках такі функції може виконувати керівник, бухгалтер, фінансовий директор підприємства.

Інтеграція ризик-менеджменту в загальний процес управління виражається, зокрема, в тому, що до управління ризиками залучаються практично всі підрозділи компанії: до ідентифікації і аналізу ризику представники функціональних підрозділів залучаються як експерти; вони ж займаються розробкою заходів щодо управління «своїми» ризиками і власне управлінням цими ризиками [6].

Список використаних джерел:

1. Hnatenko, I., Orlova-Kurilova, O., Shtuler, I., Serzhanov, V. & Rubezhanska, V. (2020). An Approach to Innovation Potential Evaluation as a Means of Enterprise Management Improving. *International Journal of Supply and Operations Management*, 7 (1), 112-118. Retrieved from: <https://doi.org/10.22034/ijsum.2020.1.7>.
2. Hnatenko, I. & Rubezhanska, V. (2018). Architectonics of the concept of the national labour market regulation. *Journal Management*, 1 (27), 79-90.
3. Samborskyi, O., Isai, O., Hnatenko, I., Parkhomenko, O., Rubezhanska, V. & Yershova, O. (2020). Modeling of foreign direct investment impact on economic growth in a free market. *Accounting*, 6(5), 705-712. Retrieved from: <https://doi.org/10.5267/j.ac.2020.6.014>
4. Байрачна А.С., Рубежанська В.О. (2021). Роль інновацій у формуванні фінансової стратегії підприємств. Sectoral research XXI: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference, Chicago, 2021, 2/47-49. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/10471>
5. Kuksa, I., Hnatenko, I., Orlova-Kurilova, O., Moisieieva, N. & Rubezhanska, V. (2019). State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 41(2), 228-236. <https://doi.org/10.15544/mts.2019.19>
6. Zos-Kior, M., Shkurupii, O., Fedirets, O., Shulzhenko, I., Hnatenko, I. & Rubezhanska V. (2021). Modeling of the Investment Program Formation Process of Ecological Management of the Agrarian Cluster. *European Journal of Sustainable Development*, 10(1), 571-583. Retrieved from: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n1p571>